

JAARVERSLAG 2017, IVN Afdeling ZOETERMEER e.o.

Inhoud

I. Algemeen

1. Bestuur
2. Leden en donateurs
3. Jaartheme

II. Activiteiten

A. Publieksactiviteiten

1. Cursussen
2. Website
3. Facebook en Twitter
4. Annet de Jongh-lezing
5. Westerparkdag
6. Excursies, wandelingen, kinderactiviteiten en 't Westpunt

B. Activiteiten op verzoek

C. Werkgroepen

1. Zoogdieren/vleermuisonderzoek
2. Kinderactiviteiten
3. Eetbaar en geneeskrachtig groen
4. Bomen
5. Mossen
6. Paddenstoelen
7. Vlinders
8. Natuur en ouderen
9. Duurzaamheid
10. Fotowerkgroep

D. Afdelingsactiviteiten

1. ALV 3 mei
2. ALV 19 november
3. Reunie gidsenopleiding
4. Gidsenmiddag
5. Lelieblad
6. Nieuwsflits

III. Externe betrekkingen

1. Ontwikkelingen op landelijke niveau
2. IVN Zuid-Holland
3. Stichting 't Westpunt
4. Stichting Natuurlijk Zoetermeer
5. Contacten met de gemeente Zoetermeer
6. Samenwerking met andere groene verenigingen
7. Gebruikersplatform De Bali

I. ALGEMEEN

1. Bestuur

Aan het eind van het verslagjaar 2017 is de bestuurssamenstelling als volgt:

Marco Lurks	voorzitter
Rob Schouten	secretaris / penningmeester
Sinie de Jonge	lid
Chris Veldhuysen	lid
Elvira Koolstra	lid
Nico Scholtes	lid

2. Leden en donateurs

Soort lid	Ultimo 2016	Primo 2017	Uitstroom (primo/ primo)	Instroom (primo/ primo)	Ultimo 2017	Primo 2018	Verloop (primo/ primo)
Gewoon Lid	81	77	10	4	78	71	-6
Huisgenoot Lid	13	13	1	2	15	14	+1
Totaal Leden	94	90	11	2	93	85	-5
Gastleden*	5	0	0	0	0	0	0
Donateurs	25	24	1	2	24	25	1

*: gastleden, die deelnamen aan de gidsencursus, en lid waren van een andere IVN-afdeling.

3. Jaarthema

IVN Zoetermeer heeft in 2017 een centraal thema geadopteerd: 'Gezondheid en vitaliteit door natuur'. In april heeft een aantal gidsen deelgenomen aan een workshop waarin vooral praktische tips werden gegeven door ervaringsdeskundigen uit het hele land. Vanuit IVN Zuid-Holland is aandacht besteed aan het programma Grijs, groen en gelukkig als inspiratiebron voor werken met ouderen. Medewerkers van zorginstelling Buytenhaghe waren daar ook aanwezig, onder anderen om verbinding te zoeken met IVN als mogelijke partner om de zorg en de instelling zelf te 'vergroenen' (meer daarover onder Natuur en ouderen).

II. ACTIVITEITEN

A. Publieksactiviteiten

1. Cursussen

Er zijn in 2017 geen publiekscursussen geweest.

2. De website

Bij de aanvang van 2017 bestond het webteam uit Taco Slagter en Hester Toonstra, Wegens ziekte heeft Hester in de loop van 2017 helaas moeten afhaken. Gelukkig bleek later Nico Scholtes bereid ook mee te gaan draaien in het webteam. Wederom is er behoorlijk veel tijd gestoken in inwerken van een webmaster. Desondanks is het gelukkig mogelijk gebleken de website voortdurend actueel te houden. Omdat Taco heeft aangekondigd eind 2018 te willen stoppen met deze activiteit, is tegen eind 2018 begonnen met het zoeken van nog een vrijwilliger hiervoor.

3. Facebook/Twitter

Zowel Facebook als Twitter zijn in de loop van 2017 wat stilgevallen. Eind 2017 is besloten de Twitter account van de afdeling te sluiten, en voor Facebook een nieuwe beheerder aan te stellen.

4. Annet de Jong-lezing

Op 29 maart organiseerde KNNV Zoetermeer, de Vogelwerkgroep en IVN Zoetermeer de Annet de Jong-lezing in het Gemeentehuis. Dit keer werd Albert Beinema uitgenodigd voor een lezing over de grutto, een onderwerp waarmee hij de Jan Wolkers-prijs 2016 heeft gewonnen.

5. Westerparkdag

Ongeveer 600 bezoekers bezochten de Westerparkdag 2017. Deze dag werd dit jaar voor het eerst georganiseerd door het IVN samen met Stichting Vrienden van de Natuur- en Landschappentuin Zoetermeer (hierna Natuurtuin), met een belangrijke bijdrage van de gemeente Zoetermeer. De samenwerking met de Natuurtuin leverde diverse nieuwe deelnemende organisaties en activiteiten op. Door de samenwerking is het netwerk van betrokkenen bij de Westerparkdag uitgebreid. Er was een breed programma van informatieve-, educatieve-, doe-, knutselactiviteiten. Nieuw waren deelname van Harpe Davids (muziek), Glijnis (onderhoudsbedrijf dat onlangs groot onderhoud aan de natuurtuin heeft verricht), de stoeterij, de Tuingezel (zorgorganisatie) en leverancier van ligfietsen. Als vanouds deden mee: de natuur- en milieuorganisaties, de dierenpolitie / ambulance, de scouting, schapen scheren.

Mede door het goede weer en goede organisatie wederom een geslaagde aflevering van de Westerparkdag. Meer deelnemende organisaties, een breder aanbod van activiteiten, meer spreiding van activiteiten over een breder gebied, meer bezoekers dan verwacht die ook langer bleven.

6. Excursies, wandelingen, kinderactiviteiten, openstelling 't Westpunt

	Dag	Soort activiteit	Omschrijving	deelnemers
Jan.	22	winterfotowandeling	Natuurfotografie in het Buytenpark	24
Feb.	12	Vogels kijken, i.s.m. Vogelwerkgroep	Kijken naar vogels in de Benthuizerplas	13
	19	Winterse bomen	Patronen, kleuren, knoppen van bomen in de winter in 't Westerpark	7
	26	Bijzondere paddenstoelen	Zoek de rode kelkzwam aan de Broekwegkade	11
Ma.	19	Geneeskrachtig en eetbaar	Op zoek naar eetbare en geneeskrachtige planten in het Westerpark	
	22	Vogelnesten maken	Kinderactiviteit	6
Apr.	30	Kijk eens anders naar bomen en struiken.	Bloei en bladvormen van bomen en struiken	27
Mei	21	Duurzaamheidswandeling		3
Juni	11	Geneeskrachtig en eetbaar	Op zoek naar eetbare en geneeskrachtige planten in het Butenpark	40
	11	Slootjesdag	(Landelijke) Kinderactiviteit: wat leeft er in slotjes?	50
	25	Indianenwandeling	Hoe ervaart de Noordcanadese Wolfclan de zomer?	6
Juli	16	Libellen en vlinders	Welke libellen en vlinders zien we in de Balij?	20
Aug	26	Vleermuizen	Vleermuizen met batdetectors ontdekken in het Buytenpark	30
Sept.	10	Indianenwandeling	Hoe ervaart de Noordcanadese Wolfclan de herfst?	5

	17	Eetbaar en gezond	Op zoek naar eetbare en gezonde planten in het Binnenpark	27
Okt.	8	Paddenstoelen	Paddenstoelen zoeken in de Balij	22
	22	Paddenstoelenwandeling	I.s.m. ANWB vrij wandelen langs paddenstoelen in de Balij	120
	29	Bomen en Mossen	Welke mossen vinden we op welke bomen in het Westerpark	7
Dec.	10	Vogelcupcakes maken	Kinderactiviteit op het Buitenbeest	40
	17	Indianenwandeling	Hoe ervaart de Noordcanadese Wolfclan de winter?	12

Vanaf april tot en met oktober werd op de eerste zondag van de maand 't Westpunt van 13.00 tot 16.00 opgesteld door IVN-vrijwilligers.

B. Activiteiten op verzoek

	Dag	Soort activiteit	Omschrijving	deelnemers
Apr.	22	Scouting John Mc Cormick	Buitenactiviteiten rond 'natuur'	14
Mei	11	Erasmus	Buitenactiviteit groep 1	25
Okt	18	Vrouwen	Lezing over duurzaamheid	
	26	Erasmus	Paddenstoelen	44

C. Werkgroepen

1. Zoogdieren/vleermuisonderzoek

Behalve de excursie vleermuizen tijdens de Nacht van de vleermuis op 26 augustus hebben er onder de vlag van de vleermuiswerkgroep van het IVN geen activiteiten plaatsgevonden.

De monitoringsactiviteiten vinden plaats via het Vleermuisplatform Zoetermeer, waaraan ook enkele IVN-ers deelnemen. Onder de vlag van het vleermuisplatform wordt regelmatig gemonitord met de batdetector en met de batlogger. Om aandacht te geven aan vleermuizen bemensen de deelnemers van het vleermuisplatform af en toe een stand met tijdens passende evenementen, bv op de Speelboerderij het Buitenbeest.

2. Kinderactiviteiten

Het afgelopen jaar heeft de Kinderwerkgroep samen gewerkt met Staatsbosbeheer, de kinderboerderijen en scholen. Op de kinderactiviteiten van IVN zelf kwamen de laatste tijd weinig kinderen af, afgezien van de Slootjesdag. De samenwerking met andere organisaties blijkt een betere manier om kinderen te bereiken; een beleidslijn die de komende jaren zal worden uitgewerkt.

3. Eetbaar en geneeskrachtig groen

De werkgroep kwam in 2017 tien keer bijeen, enerzijds ter voorbereiding c.q. het geven van drie excursies, anderzijds om de eigen deskundigheid te vergroten, zowel de theoretische als de praktische. Tevens werd in november het jaarplan 2018 met elkaar besproken en vastgesteld.

4. Bomen

De excursie "Mossen" was dit jaar gecombineerd met de excursie "Bomen". Helaas moest de bijdrage van Taco hieraan, door een familieréunie beperkt blijven tot het voorlopen.

5. Mossen

Met als thema “Mossen” heeft IVN Zoetermeer het Westpunt bemand op de eerste zondag van april. Het was stralend weer en er waren veel belangstellenden. De werkgroep bestaat echter nog steeds uit één persoon.

6. Paddenstoelen

In 2017 werd voor het eerst een ‘Paddenstoelenwandeling’ georganiseerd, in samenwerking met de ANWB. Ondanks het mindere weer werd het een succesvolle dag, dat mogelijk tot een traditie zoals de Westerparkdag zal kunnen uitgroeien.

7. Vlinders

Naast de vlinder- en libellenexcursie heeft dit jaar de werkgroep van april tot oktober 23 keer de vlinders op de vaste vlinderroute in het Westerpark geteld en de gegevens doorgegeven aan de Vlinderstichting. Bij elkaar zijn er 1811 vlinders geteld, verdeeld over 18 soorten. Ook hebben leden van de werkgroep in dezelfde maanden libellen geteld in het libellenreservaat samen met leden van de KNNV en de VWZ.

Nat het vertrek van Anke Smits hebben zich voor de werkgroep gelukkig weer nieuwe leden aangemeld. Momenteel telt ze 5 leden, voldoende om de ‘teltaak’ goed te kunnen uitvoeren.

8. Natuur en ouderen en ‘de natuurkoffer’

Met een enthousiast team is de werkgroep Natuur en ouderen weer verschillende keren met de Natuurkoffer op stap geweest. Zij bezochten zeven tehuizen in Zoetermeer en hebben in 2017 acht presentaties verzorgd. Graag zien ze ons in elk seizoen een keer verschijnen, maar meer dan één, soms twee keer per jaar is niet mogelijk. Afgezien van de presentatie zelf vraagt ook het voorbereiden de nodige tijd. De ervaringen met de bewoners, waar onder veel bejaarden met dementie, waren ook dit jaar weer bijzonder positief.

In 2017 is een samenwerking gestart met zorginstelling Buytenhaghe: medewerkers zijn aangesloten bij de hierna genoemde studiedag in het kader van het jaarthema en vanuit de gidsendag is een aantal concrete acties op gang gekomen waarbij IVN samen optrekt met deze instelling: het ontwerpen van een tuinkaart van de directe omgeving, een ‘parkkaart’ voor het Binnenpark voor ouderen en hun begeleiders, het maken en uitvoeren van een beplantingsplan voor het dakterras van Buytenhaghe, het schrijven van een handleiding voor mantelzorgers en aansluiten bij de natuurwandelingen die zij organiseren. Verder zijn er plannen gemaakt om in 2018 onder andere natuurfotografie aan te bieden.

9. Duurzaamheid

De werkgroep duurzaamheid heeft in 2017 – vergelijkbaar als in 2016 – twee duurzaamheidswandelingen in en om de natuurtuin georganiseerd. In 2016 nog met redelijk succes. In 2017 beduidend minder. De eerste wandeling in het voorjaar leverde slecht 1 bezoeker op (de wandeling is wel doorgegaan). De tweede wandeling in het najaar niet een. De werkgroep zal zich moeten beraden hoe ze nu verder wil en of de duurzaamheidswandeling een goede een aansprekende werkvorm is. Overwogen wordt in 2018 de samenwerking met partijen als DuurSamen aan te gaan.

10. Fotowerkgroep

Door verschillende omstandigheden is de fotowerkgroep niet aan een tweede excursie toegekomen. De respons van deelnemers blijft echter ronduit positief; de werkgroep wil daarom wel met de foto-excursies doorgaan. In het samenwerkingsoverleg met Buytenhaghe zijn afspraken gemaakt om ook daar enkele fotoactiviteiten te organiseren.

D. Afdelingsactiviteiten

1. ALV 3 mei

Bij deze ALV waren 16 mensen aanwezig. De bespreking van de jaarstukken leverde weinig vragen op. Wat betreft het bestuur stond er het nodige op het programma: Jennifer Smit en Henk Bessembinders waren aftredend als bestuurslid c.q. secretaris en stelden zich niet meer herkiesbaar. Marco bedankte hen voor hun inzet. Tot nieuw lid werden gekozen: Elvira Koolstra en Nico Scholtes. Tevens werd Rob Schouten benoemd tot secretaris, tot het moment dat zich een nieuwe kandidaat voor deze functie zal aanmelden.

Tijdens de ALV werden zowel het Jaarverslag 2016, de Financiële rapportage 2016 en het jaarplan en begroting 2017 door de aanwezige leden vastgesteld.

Na de pauze volgde een uiterst boeiende en leerzame lezing over orchideeën door Anneke Wagner.

Voor de inhoud van deze vergadering wordt verwezen naar het verslag van deze vergadering.

2. ALV 19 november

Bij deze ALV waren 21 leden aanwezig. Onderwerpen waren m.n. de samenwerkingsovereenkomst met de KNNV, toekomst Lelieblad, wijzigingen in het huishoudelijk reglement (vergoeding onkosten en gedragsregels i.h.k.v. 'In veilige handen'), en de planning en begroting voor 2018. Voor de inhoud van deze en andere agendapunten wordt verwezen naar het verslag van deze vergadering.

3. Reünie gidsenopleiding

In juni is een reünie georganiseerd van de docenten en deelnemers aan de Natuurgidsencursus die in 2016 is afgesloten met vele nieuwe gidsen. Rondom de Zoetermeerse plas vonden enkele wandelingen/excursies plaats, en de middag werd afgesloten met een borrel.

4. Gidsenmiddag

De gidsenmiddag werd op 7 oktober gehouden in Buytenhaghe, in het kader van ons jaarthema 'Gezondheid en vitaliteit door natuur'. Met hulp van Ruben Mulder (IVN Zuid-Holland) en Bep van Houten (IVN Leiden) werd concrete invullingen gegeven aan het voornemen een verbinding te leggen tussen natuur en ouderen. Drie projecten vonden in deze bijeenkomst een startpunt: het ontwerpen van een 'parkkaart' voor het Binnenpark, voor ouderen en hun begeleiders, het maken en uitvoeren van een beplantingsplan voor het dakterras van Buytenhaghe en het schrijven van een handleiding voor mantelzorgers. Vanuit deze dag is een samenwerkingsoverleg met Buytenhaghe opgestart tussen het bestuur (Elvira Koolstra) en (dagbestedings)coaches van de instelling.

5. Het Lelieblad

Zoals gebruikelijk is er elk seizoen een Lelieblad verschenen. Veel aandacht is er besteed aan de IVN-campagne "Grijs, Groen en Gelukkig". Om de kosten te drukken wordt voortaan naar een flink aantal relaties het blad digitaal verzonden. Een punt dat zorg geeft is dat er het afgelopen jaar weinig kopij binnen is gekomen. Op de ALV van 18 november is dit aan de orde geweest en afgesproken om het nog een jaar aan te zien en om daarna te bezien welke maatregelen er eventueel getroffen moeten worden. De suggestie werd gedaan om te gaan werken met themanummers. Mogelijk levert het meer kopij op.

6. De Nieuwsflits

Gedurende 2017 verscheen de reguliere Nieuwsflits 12 maal, enkele malen was er een extra Nieuwsflits met een speciaal thema of voor een beperkte doelgroep.

In het najaar is de Nieuwsflits overgegaan van een gewone e-mail client naar het platform MailChimp. De omzetting heeft wat tijd gekost maar met een template van IVN landelijk hiervoor, die we ook nog een Zoetermeers cachet hebben kunnen meegeven, is dat ook voor elkaar gekomen.

III. EXTERNE BETREKKINGEN

1. Ontwikkelingen op landelijk niveau

Dit jaar heeft de Landelijke Raad de landelijke statuten en een nieuw huishoudelijk reglement vastgesteld. Ook heeft de Landelijke Raad een modelstatuut voor de IVN-afdelingen opgesteld en zal nog worden voorzien in een model huishoudelijk reglement voor de IVN-afdelingen, dat naar verwachting maart 2018 zal worden vastgesteld. Tenslotte dient vermelding dat de afdracht van 10 naar 12 euro per lid is verhoogd.

2. IVN District Zuid Holland

De werkgroep districts-kadervorming (DKV) van het IVN in Zuid Holland heeft onze afdeling ondersteund met de uitvoering van ons thema Gezondheid en vitaliteit door natuur. Het district tracht zodoende meer aan te sluiten op de verschillende behoeften van de afdelingen en maatwerk te leveren.

Op 20 mei heeft een Provinciale ledendag plaatsgevonden. Deze dag stond volledig in het teken van de Wilde Stad. Wat is stadsnatuur? En wat kunnen we ermee?

3. Stichting 't Westpunt

IVN Zoetermeer blijft deelnemen in de Stichting het Westpunt. Bestuurslid namens ons is Sinie de Jonge. Het Westpunt is een verzamelplaats voor excursies, die door verschillende verenigingen gegeven worden. Er ligt foldermateriaal van deze verenigingen en van de Gemeente Zoetermeer over diverse onderwerpen. Een aantal organisaties, waaronder IVN, hebben ook in 2018 op zondagmiddagen het informatie- en bezoekerscentrum bemenst.

4. Stichting Natuurlijk Zoetermeer

IVN Zoetermeer neemt deel aan voornoemde stichting. Doel van deze stichting is het nagaan van de mogelijkheden van een bezoekerscentrum in Zoetermeer. Bestuurslid vanuit onze afdeling is Stef Polman. Er heeft een aantal jaren geleden een inventarisatie plaatsgevonden van de mogelijkheden voor een centrum maar dit heeft toen tot niets geleid omdat de natuurverenigingen aangaven over onvoldoende financiële middelen en mankracht te beschikken om tot zo'n centrum te komen. De stichting leidt nu een slapend bestaan.

5. Contacten met de gemeente Zoetermeer

Er hebben in het kader van het Natuur Milieu en Educatie-overleg van de gemeente Zoetermeer diversen overleggen plaatsgevonden. Vaak lag de nadruk meer op informeren dan op het daadwerkelijk betrekken van de verschillende natuur en milieuorganisaties bij het gemeentelijk beleid.

Door de gemeenteraad is in het voorjaar de motie Vitamine Groen aangenomen waarin aan de Zoetermeerse natuurverenigingen geld beschikbaar wordt gesteld om de inwoners van Zoetermeer meer in aanraking te laten komen met de natuur. Dit heeft geleid tot een gezamenlijk voorstel van ons met de KNNV, afdeling Zoetermeer en de Vogelwerkgroep Zoetermeer aan de deelnemers van NME-overleg. In dit voorstel wordt een informatieve wandelapp over de natuurgebieden in Zoetermeer gepropageerd. Het voorstel is aangenomen en wordt samen met de gemeente en andere deelnemers uit het NME-overleg verder uitgewerkt.

6. Samenwerking met andere groene verenigingen

Tussen de KNNV, afdeling Zoetermeer en de Vogelwerkgroep Zoetermeer heeft een voorzittersoverleg plaatsgevonden. Naast de uitvoering van de bovengenoemde motie is gesproken over de mogelijkheden tot samenwerking. Dit heeft geleid tot een principe samenwerkingsovereenkomst met de KNNV, afdeling Zoetermeer. Deze overeenkomst moet nog nader worden ingevuld. Samen met de twee genoemde verenigingen is de Annet de Jong lezing georganiseerd en heeft de gezamenlijke Nieuwjaarsbijeenkomst plaatsgevonden.

Samen met de Stichting Vrienden van de Natuur- en Landschappentuin Zoetermeer is de Westerparkdag georganiseerd; zie kopje Westerparkdag. De samenwerking was bijzonder goed en zal worden bestendigd.

Er worden gesprekken gevoerd over mogelijke samenwerking met het Hof van Seghwaert.

7. Gebruikersplatform Balij

Het gebruikersplatform heeft in 2017 aandacht besteed aan het voornemen van de provincie en Staatsbodbeheer om windmolens in de Balij te plaatsen; uiteindelijk is daar van afgezien. Daarnaast werd gesproken over het opknappen en de uitbreiding van stadboerderij de Balijhoeve.